

	Силабус курсу Основи геополітики
	Ступінь вищої освіти - Бакалавр Галузь знань - 29 Міжнародні відносини Спеціальність - 291 - Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
	Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
	Рік навчання: 1 Семестр: 2
	Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП	к.політ.н., доц. Віра МАКСИМЕЦЬ
Контактна інформація	v.maksymets@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Основи геополітики» спрямована на засвоєння студентами складних взаємозв'язків на стику глобальної політики та розвитку міжнародних відносин; формування у них комплексного розуміння сутності геополітичної організації світоустрою у різні історичні періоди та системи чинників, які впливають на виникнення, розвиток, функціонування та взаємодію геопросторових політичних систем різних ієрархічних рівнів; формування у студентів навичок аналізу та розуміння взаємодії між державами, регіонами та міжнародними акторами; розвиток вміння критично оцінювати і прогнозувати майбутні міжнародні події, демонструючи обізнаність у глобальних проблемах.

Дисципліна орієнтована на формування у студентів здатності оперувати базовими категоріями, теоріями і концепціями геополітики; вміння аналізувати геополітичну динаміку та міжнародні конфлікти в різних регіонах світу, оцінювати вплив різних чинників на формування зовнішньої і внутрішньої політики держав в умовах певного географічного простору, включаючи географічні, історичні, політичні та стратегічні фактори; оцінювати роль держав і регіональних альянсів у глобальній політиці; робити обґрунтовані прогнози щодо майбутніх геополітичних подій

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Теоретичні засади геополітики	Знати сутність поняття «геополітика», її основні функції, принципи та особливості	Поточне опитування
2 / 2	2. Понятійно-категоріальний апарат та парадигми геополітики	Знати категорійний апарат та основні закони геополітики	Поточне опитування

2 / 2	3. Теоретичні школи класичної геополітики	Знати основні концепції традиційної (класичної) геополітики та розуміти сутність геополітичних імперативів	Поточне опитування
2 / 2	4. Сучасні геополітичні теорії і течії	Знати концепції нової геополітики, розуміти вплив європейської та американської геополітики на їх формування	Поточне опитування
2 / 2	5. Геополітична структура сучасного світу	Вміти аналізувати геополітичну структуру сучасного світу та вплив системних геополітичних детермінант на її формування та переформатування	Поточне опитування
4 / 4	6. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	Розуміти суть поняття «геополітичний конфлікт», знати типи геополітичних конфліктів, вміти аналізувати фази розгортання геополітичних конфліктів та знати методи їх врегулювання	Поточне опитування, кейси
2 / 2	7. Геополітичні актори	Знати сутність понять «геополітичні актори», «геостратегічні гравці» та «геополітичні осі»; вміти аналізувати особливості геостратегічної присутності держав на міжнародній арені, вплив міжнародних організацій на геополітичний ландшафт та роль недержавних акторів у геополітичних процесах	Поточне опитування
4 / 4	8. Роль держав «активних геостратегічних гравців» у геополітиці	Знати особливості геостратегічної присутності «активних геостратегічних гравців» на міжнародній арені; вміти аналізувати їх роль і вплив у сучасних геополітичних процесах	Командні проекти
4 / 4	9. Держави «геополітичні осі» та їх роль у геополітиці	Знати особливості геостратегічної присутності «геополітичних осей» на міжнародній арені; вміти аналізувати їх роль у сучасних геополітичних процесах	Командні проекти
2 / 2	10. Геополітика міжнародних організацій та інтеграційних об'єднань	Знати геополітичні особливості створення, функціонування та розвитку міжнародних організацій та інтеграційних об'єднань; вміти аналізувати їх роль у сучасних геополітичних процесах	Поточне опитування, аналітичні звіти
2 / 2	11. Геополітика сучасної України	Вміти аналізувати особливості геостратегічної присутності України на міжнародній арені в історичній ретроспективі та у сучасних геополітичних процесах	Командні проекти
2 / 2	12. Майбутнє геополітики	Знати основні тренди у реструктуризації сучасного геополітичного простору; вміти аналізувати роль «жорсткої», «м'якої» і «розумної» сили у сучасних геополітичних процесах	Командні проекти

Літературні джерела

1. Вегеш М. Геополітика в постатях і термінах: Підручник / М. Мегеш, М. Палінчак, В. Петрінко. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 786 с.
2. Бжезінський Зб. Велика шахівниця; пер. Олена Фешовець. Харків : Фабула, 2018. 288 с.
3. Вегеш М. Геополітика в постатях і термінах: Підручник / М. Мегеш, М. Палінчак, В. Петрінко. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 786 с.
4. Геополітичні та гео економічні зміни, формовані під впливом російської агресії, та оновлення місця України у світовому просторі / Наук. ред. В.Юрчишин. Київ: Центр Разумкова, 2022. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_TRANSFORMANS_UKR.pdf

5. Гольцов А. Геополітика та політична географія. К.: ЦУЛ. 2019. 416 с.
6. Длігач А. Україна майбутнього - погляд з 2030 року. Якою може стати Україна до 2030 року і що для цього потрібно зробити? Українська правда. 24 березня 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/24/684560/>
7. Дністрянський М. С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 154 с. URL : https://geography.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/01/Dniastrianskyu_2020.pdf
8. Жданов І. Велика геополітична шахівниця: як не програти Україні у Четвертій світовій війні. Interfax-Україна. 30.05.2022. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/835672.html>
9. Зварич Р.С. Геоенкономічні детермінанти альтерглобалізації. Монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 376 с.
10. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Пер. з англ. Н. Коваль. 3-е видання. К.: Наш формат. 2019. 320 с.
11. Колінець Л.Б. Новий світовий фінансовий порядок: Монографія. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 360 с.
12. Кормич Л. І., Краснопольська Т. М. Національна безпека в глобалізаційних умовах : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2020. 76 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14889/Кормич%20Л.%20І.%20Краснопольська%20Т.%20М.%20Національна%20безпека%20в%20глобалізаційних%20умовах.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
13. Корсунський С. Кінець геополітики: про історичну місію України. Що буде після війни? Дзеркало тижня. 4 березня 2022. URL: <https://zn.ua/ukr/international/kinets-geopolitiki-pro-istorichnu-misiju-ukrajini.html>
14. Ліпкан В. А., Яковець А. В. Геостратегія сучасного Китаю : монографія. Київ : В.А. Ліпкан, 2023. 384 с.
15. Маузі Д. Геополітика емоцій. Як культури страху, приниження та надії змінюють світ / Домінік Маузі / Пер. з англ. О. Гординчук. К.: Брайт Стар Пабдішинг, 2018. 184 с.
16. Павленко Є. За рік війни курс геополітики змінився не тільки в Європі, а й в усьому світі. ЗАБОРОНА. Аналітика. 24 лютого 2023. URL: <https://zaborona.com/za-rik-vijny-kurs-geopolityky-zminyvsya-ne-tilky-v-evropi-a-j-v-usomu-sviti/>
17. Проблеми війни і миру в історії країн світу: збірник наукових праць / За заг. ред. канд. іст. наук, доц. С.В. Толстова; ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2021. 221 с.
18. Стратегія національної безпеки України : затверджено Указом Президента від 16 лютого 2022 року № 56/2022 р. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>
19. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / Пер. з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. К.: Наш формат, 2019. 608 с.
20. Чалмерс Дж. Японське економічне диво. Як професійна влада та бізнес збудували провідну економіку світу / Пер. з англ. Роман Ключко. 2-ге вид. К.: Наш формат, 2023. 456 с.
21. Як вторгнення Росії в Україну змінило світову геополітику. Kyiv Post. 26 лютого 2023. URL: <https://www.kyivpost.com/uk/post/13381>
22. Chris Miller. Chip War: The Quest to Dominate the World's Most Critical Technology. Scribner. October 4, 2022. 464 p.
23. Frederick B., Charap S., Boston S., Flanagan S. J., Mazarr M. J., Moroney J.D.P., Mueller K. P. Pathways to Russian Escalation Against NATO from the Ukraine War / RAND Corporation. July 2022. URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/perspectives/PEA1900/PEA1971-1/RAND_PEA1971-1.pdf
24. Javier Blas, Jack Farhy. The World for Sale: Money, Power and the Traders Who Barter the Earth's Resources. Oxford University Press. April 21, 2022. 416 p.
25. Kotoulas I. E., Puzstai W. Geopolitics of the War in Ukraine. Foreign Affairs Institute, June 2022. URL: <https://euagenda.eu/upload/publications/geopolitics-of-the-war-in-ukraine-final.pdf>
26. Massicot D. Russia's Repeat Failures. Moscow's New Strategy in Ukraine Is Just as Bad as the Old One. Foreign Affairs. 2022. 15 August. URL: <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/russia-repeat-failures>
27. Pompeo M. Never Give an Inch: Fighting for the America I Love. Broadside Books. January 24, 2023. 464 p.
28. Matthews O. Overreach: The Inside Story of Putin's War Against Ukraine. Mudlark. April 25, 2023. 432 p.
29. Modelski G., Tompson W. R. Leading Sectors and World Powers: The Coevolution of Global Politics and

Economics. Columbia: University of South Carolina Press. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=amMKb5fPKEC&oi=fnd&pg=PR13&dq=info:2ugm_xZdhssJ:scholar.google.com&ots=bv5MnR93ya&sig=QDHD57_Qu925uXGN8I7kdVuLcgw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

30. Zeihan P. The Accidental Superpower: The Next Generation of American Preeminence and the Coming Global Disorder. Twelve; Reprint edition. February 23. 2016. 384p.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування та інші причини) навчання може відбуватись в он-лайн формі за наявності дозволу адміністрації університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%
Усне опитування під час занять (1-6 теми) - 5 балів за тему - макс. 30 балів Модульна контрольна робота - макс.70 балів	Усне опитування під час занять (7-12 теми) - 5 балів за тему - макс. 30 балів Модульна робота- макс. 70 балів	Підготовка КПІЗ - макс. 40 балів Захист КПІЗ - макс. 30 балів Участь у тренінгах - макс. 30 балів	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) - макс. 20 балів Теоретичні питання (2 питання) - по 40 балів, макс. 80 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом